

Богуцький В.М., Національна академія внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент

МОТИВАЦІЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МВС ПРИ ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ

Прагнення до практичного володіння англійською мовою зростає в наш час, оскільки збільшуються масштаби професійної мобільності, отримав розвиток масовий туризм, посилилися процеси освітньої міграції. Проте, враховуючи досвід, можна зробити висновок, що курсанти, які вступають до вишів системи МВС, передусім, орієнтовані на дисципліни спеціальності. Тому часто курсанти ставлять іноземну мову на останнє місце в списку важливих дисциплін, не надаючи їй великого значення. Проте вже на старших курсах вони починають розуміти, що юридична наука розвивається в глобальному масштабі, і англійська мова стає засобом освоєння досвіду й передових знань, необхідним інструментом професійного розвитку, а академічна мобільність - одним із способів підготувати себе до кар'єри правоохоронця.

Наша мета полягає в тому, щоб розглянути мотивацію до вивчення англійської мови і вплив інформаційних технологій на

формування професійної компетентності курсантів юридичних спеціальностей.

Які мотиви впливають на курсанта при вивченні англійської мови в навчальних закладів системи МВС? Класифікувати мотивацію вивчення іноземної мови можна на зовнішню і внутрішню.

До зовнішньої мотивації відноситься так звана широка соціальна мотивація й мотивація, пов'язана з перспективами розвитку особистості. Ці чинники стосуються мотивації, що передбачає перспективний розвиток особистості, а саме формування й розвиток професійної компетентності, освоєння нових знань і досвіду.

Внутрішня мотивація визначається комунікативною мотивацією і мотивацією, що спричинена переважно самою навчальною діяльністю: цікаво спілкуватися з однокурсниками на занятті, можливість брати участь у проєктній діяльності, дискусіях іноземною мовою, обговорювати і знаходити рішення тощо, а в майбутньому - спілкування іноземною мовою з колегами на професійні теми.

Таким чином, можна зробити висновок, що провідною залишається зовнішня мотивація, яка підтримується створеними умовами. Водночас внутрішню мотивацію підтримують і розвивають такі заходи як використання сучасних методів навчання - комунікативно-активного, що centruється на курсантові, ігрового тощо, інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема змішаного навчання (blended learning).

Поняття змішаного навчання з'явилося не так давно і його можна розглядати як систему навчання / викладання, яка поєднує в собі найбільш ефективні аспекти і переваги викладання в аудиторії та інтерактивного або дистанційного навчання; є системою, що складається з різних частин, які функціонують в постійному взаємозв'язку одна з одною, утворюючи ціле.

У змішаному навчанні навчання он-лайн об'єднується з традиційним викладанням дисципліни, що проходить згідно з

розкладом. Навчання можна назвати змішаним за умови, що не менше 45% навчального часу курсанти вивчають дисципліну онлайн. Змішане навчання передбачає обов'язкове "живе" спілкування викладача і курсанта в аудиторії.

Практика і спостереження засвідчують, що модель змішаного навчання стає ефективною при навчанні професійної англійської мови на старших курсах, оскільки вона дає можливість оптимізувати навчальний процес в умовах зайнятості курсантів проектами й дисциплінами за фахом, успішно організувати їх самостійну роботу за допомогою інформаційних технологій і електронного навчального середовища. Необхідно відмітити, що при змішаному навчанні покращуються результати навчання, курсанти одержують додаткові навички роботи з інформацією, які також підвищують мотивацію. Дуже важливим результатом навчання є формування умінь планувати й організувати свою навчальну стратегію, розвиток навичок автономного навчання. При цьому змінюється роль викладача, який з традиційного наставника перетворюється на організатора, координатора, модератора навчального процесу. Викладач набуває не менш важливу роль партнера й помічника, підтримуючи, направляючи і контролюючи пізнавальну діяльність курсантів, консультуючи їх. Одним з головних для викладача завдань стає правильна організація навчального процесу. При розробці свого навчального курсу викладач повинен:

1) сформував навчально-методичне забезпечення курсу: визначити основні й додаткові навчальні матеріали, а також електронні ресурси для аудиторної й позааудиторної роботи;

2) визначити, які види мовленнєвої діяльності, типи вправ виконуватимуться в аудиторії, а які - самостійно. Зокрема, мовні вправи необхідно виносити на самостійну роботу в позааудиторний час, оскільки, з одного боку, вони є витратними за часом, а з іншого - курсанти на старших курсах мають в достатній мірі сформовані навички й уміння для роботи з різними видами вправ. До таких відносяться імітаційні, вправи

на підставлення і трансформацію, розширення (скорочення) речення, підбір аналогів, заповнення пропусків, конструювання фрази із структурних елементів та ін. Робота в аудиторії передбачає в основному комунікативну діяльність, тому курсанти працюють переважно з мовленнєвими вправами, що розвивають продуктивні вміння, особливо в говорінні. До мовленнєвих вправ відносяться питально-відповідні вправи і вправи із застосуванням реплік, а також умовна бесіда, переказ прочитаного, драматизація тексту чи ситуації спілкування, опис, дискусія, усна розповідь. Для курсантів юридичних спеціальностей при професійно-спрямованому навчанні ефективним є виконання таких комунікативних вправ, як перекодування інформації, усний виступ (виступ перед аудиторією може висвітлювати результати вивчення якогось певного питання, літератури по певній темі чи підводити підсумки невеликої дослідницької роботи), вирішення мовленнєвих, розумових або проблемних завдань (курсанти, аналізуючи проблемну ситуацію і проблему, що стоїть перед ними, детально викладають шляхи їх розв'язання), рольова гра (курсанти, виконуючи поперемінно різні соціальні й психологічні ролі, опановують спілкування в межах соціального контакту і в умовах, максимально наближених до умов реального спілкування).

3) здійснювати контроль і самоконтроль студентів. Формою підсумкового контролю може бути усна презентація невеликого дослідницького проекту, що дозволяє курсантам продемонструвати свою професійну, комунікативну, мовну й іншу компетентність. Метою навчання професійній англійській мові є розвиток комунікативної компетентності. Вивчення професійної англійської мови з використанням змішаних технологій демонструє високий рівень володіння мовним матеріалом для самостійної роботи і сформованості мовних умінь, які вони розвивали в аудиторний час.

На завершення зазначимо, що мотивуючими чинниками вивчення професійної англійської мови при змішаному навчанні

є спосіб організації навчального процесу, використання електронного середовища, форма взаємодії викладача і курсантів, форма і засоби підсумкового контролю. Змішане навчання сприяє ефективності навчання і є перспективною формою навчання іноземних мов. При змішаному навчанні відбувається розширення результатів навчання: завдяки невеликому курсу з професійної англійської мови курсанти набувають важливі навички автономного навчання та отримують уявлення про стратегію освіти впродовж усього життя, що сприяє професійному й особистісному зростанню людини.